

Asia C-69/21

**Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 98 artiklan 1 kohdan mukainen
ennakkoratkaisupyynnön tiivistelmä****Jättämispäivä:**

4.2.2021

Ennakkoratkaisupyynnön esittävä tuomioistuin:

Rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch (Haagin alioikeus, 's-Hertogenboschin istuntopaikka, Alankomaat)

Ennakkoratkaisupyynnön esittämistä koskevan päätöksen tekemispäivä:

4.2.2021

Kantaja:

X

Vastaaja:

Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (oikeus- ja turvallisuusministeriön valtiosihteeri)

Pääasian menettelyn kohde

Pääasia koskee sitä, onko X:lle myönnettävä vakavien terveysongelmien vuoksi oleskelulupa tai lykkäystä maasta poistumiseen ja mitä terveydellisiä seurauksia X:lle aiheutuu, jos hänen hoitoaan (lääkekannabiksella toteutettavaa kivunlievitystä) ei voida jatkaa, koska hän on vuoden 2000 ulkomaalaislain mukaan velvollinen poistumaan maasta.

Ennakkoratkaisupyynnön kohde ja oikeudellinen perusta

Euroopan unionin perusoikeuskirjan 1, 4, 7 ja 19 artiklan tulkinta

Rechtbank pyytää direktiivin 2008/115/EY valossa tulkintaa perusoikeuskirjan 19 artiklan 2 kohdasta luettuna yhdessä perusoikeuskirjan 1 ja 4 artiklan kanssa arvioidakseen, onko ulkomaalaiselle myönnettävä vakavien terveysongelmien vuoksi lykkäystä maasta poistumiseen. Rechtbank pyytää lisäksi perusoikeuskirjan 7 artiklan tulkintaa voidakseen arvioida, onko jäsenvaltiossa annettu lääkinhoito sellainen

yksityiselämään liittyvä seikka, joka on otettava huomioon oleskelulupahakemuksen arvioinnissa.

Ennakkoratkaisukysymykset

I Voiko lääkärinhoidon keskeytymisestä aiheutuva kivun huomattava voimistuminen taudinkuvan pysyessä muuttumattomana johtaa tilanteeseen, joka on Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 19 artiklan 2 kohdan vastainen, kun kyseistä määräystä luetaan yhdessä perusoikeuskirjan 1 artiklan ja 4 artiklan kanssa, jos direktiivistä 2008/115/EY (jäljempänä palauttamisdirektiivi) johtuvaan poistumisvelvoitteeseen ei myönnetä lykkäystä?

II Onko sellaisen kiinteän määräajan asettaminen, jonka kuluessa hoidotta jäämisen seurausten on ilmeistä, jotta palauttamisdirektiivistä johtuvalle poistumisvelvoitteelle on katsottava olevan lääketieteellisiä esteitä, perusoikeuskirjan 4 artiklan mukaista, kun kyseistä määräystä luetaan yhdessä perusoikeuskirjan 1 artiklan kanssa? Jos kiinteän määräajan asettaminen ei ole unionin oikeuden vastaista, voiko jäsenvaltio asettaa kaikkien mahdollisten sairauksien ja kaikkien mahdollisten terveydellisten seurausten tapauksessa saman yleisen määräajan?

III Onko säännös, jonka mukaan tosiasiallisen maastapoistamisen seurauksia on arvioitava yksinomaan siltä kannalta, voiko ulkomaalainen matkustaa, ja jos voi, millä edellytyksillä, perusoikeuskirjan 19 artiklan 2 kohdan mukainen, kun kyseistä määräystä luetaan yhdessä perusoikeuskirjan 1 artiklan ja 4 artiklan sekä palauttamisdirektiivin kanssa?

IV Edellytetäänkö perusoikeuskirjan 7 artiklassa, kun sitä luetaan perusoikeuskirjan 1 artiklan ja 4 artiklan kanssa sekä palauttamisdirektiivin taustaa vasten, että ulkomaalaisen terveydentilaa ja hoitoa, jota hän saa jäsenvaltiossa, on arvioitava tutkittaessa kysymystä, onko hänen oleskelunsa sallittava yksityiselämään liittyvistä syistä? Edellytetäänkö perusoikeuskirjan 19 artiklan 2 kohdassa, kun sitä luetaan perusoikeuskirjan 1 artiklan ja 4 artiklan kanssa sekä palauttamisdirektiivin taustaa vasten, että arvioitaessa, voivatko terveysongelmat olla esteenä maastapoistamiselle, on otettava huomioon myös perusoikeuskirjan 7 artiklassa tarkoitettu yksityis- ja perhe-elämä?

Unionin oikeussäännöt, joihin on viitattu

Jäsenvaltioissa sovellettavista yhteisistä vaatimuksista ja menettelyistä laittomasti oleskelevien kolmansien maiden kansalaisten palauttamiseksi 16.12.2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/115/EY (jäljempänä palauttamisdirektiivi) 5, 6 ja 9 artikla

Euroopan unionin perusoikeuskirjan 1, 4, 7, 19, 51 ja 52 artikla

Kansalliset oikeussäännöt, joihin on viitattu

Vuoden 2000 ulkomaalaislain (Vreemdelingenwet 2000, jäljempänä Vw) 64 §

Ulkomaalaisasioita koskevan vuoden 2000 yleiskirjeen (Vreemdelingencirculaire 2000, jäljempänä Vc) A3/7 kohta

Tiivistelmä pääasian tosiseikoista ja menettelystä

- 1 X on syntynyt vuonna 1988 ja hän on Venäjän kansalainen. Hänen alkuperämaansa on Venäjä. Hän sairastui 16-vuotiaana polysytemia veraan, harvinaiseen verisairauteen. X saa Alankomaissa kivunlievitykseen lääkekannabista. Venäjällä lääkekannabista ei ole saatavissa laillisesti.
- 2 X jätti 19.5.2016 toisen kerran turvapaikkahakemuksen Alankomaihin. X perusteli turvapaikkahakemustaan sillä, että hän sairastaa polysytemia veraa, jota on hänen alkuperämaassaan hoidettu tavanomaisin lääkkein. X väitti saaneensa näistä lääkkeistä haitallisia sivuvaikutuksia ja kannabiksen auttavan hänen kipuoireisiinsa paremmin. Hän kasvatti kannabiskasveja lääkekäyttöön, mistä aiheutui hänelle senkaltaisia ongelmia, että hän tarvitsee suojelua.
- 3 Valtiosihteeri hylkäsi X:n turvapaikkahakemuksen 29.3.2018 tekemällään päätöksellä. Ongelmat, joita X väittää hänelle aiheutuneen omaan käyttöön tarkoitetun kannabiksen kasvatuksen vuoksi, eivät valtiosihteerin mukaan ole uskottavia. Valtiosihteeri päätti lisäksi, että X ei voinut saada oleskelulupaa laillisin perustein eikä maasta poistumiseen myönnetä lykkäystä Vw 2000:n 64 §:n (terveydentila) nojalla.
- 4 Rechtbank katsoi 20.12.2018, että X:n tästä päätöksestä nostama kanne oli osittain perusteltu, ja kumosi kyseisen päätöksen osittain. Tuomio pysytettiin muutoksenhakuasteessa. Näin ollen on oikeudellisesti vahvistettu, että X:llä ei ole oikeutta pakolaisasemaan eikä toissijaiseen suojeluun. Valtiosihteerin oli kuitenkin annettava uudelleen päätös vetoamisesta ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen (jäljempänä Euroopan ihmisoikeussopimus) 8 artiklaan ja pyynnöstä soveltaa Vw:n 64 §:ää.
- 5 Valtiosihteeri teki 19.2.2020 uudelleen päätöksen X:n toisesta turvapaikkahakemuksesta. Kyseisen päätöksen mukaan X ei voi saada Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklan perusteella tavanomaista määräaikaista oleskelulupaa eikä hänelle myönnetä Vw:n 64 §:n perusteella lykkäystä maasta poistumiseen.

Pääasian asianosaisten keskeiset perustelut

- 6 X väittää, että hänelle on myönnettävä oleskelulupa Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklan perusteella tai että hänelle olisi pitänyt myöntää

Vw:n 64 §:n perusteella lykkäystä maasta poistumiseen. Hän perustelee näitä vaatimuksia terveydentilallaan, Alankomaissa saamallaan hoidolla ja seurauksilla, jos hän ei voi jatkaa tätä hoitoa palattuaan Venäjälle.

- 7 X:n mukaan kipua voidaan lievittää lääkekannabishoidolla noin 70 prosenttia. Tämä hoito on hänelle siinä määrin olennaista, että jos se lopetetaan, hän ei voi elää ihmisarvoista elämää, joten Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklan perusteella hänen oleskelunsa on sallittava. Ilman kannabista hän ei saa kivulta nukuttua eikä syötyä, mistä on huomattavia fyysisiä ja psyykkisiä seurauksia. X väittää siinä tapauksessa masentuvansa ja tulevansa itsetuhoiseksi. Kivunlievityksen keskeyttäminen johtaa siis lyhyellä aikavälillä lääketieteelliseen hätätilanteeseen.
- 8 Valtiosihteeri katsoi, ettei X:n Alankomaissa saama hoito ole riittävä peruste katsoa, että kyse on Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklassa tarkoitettua yksityiselämästä, joten hänen oleskeluaan ei tarvinnut sallia tällä perusteella. Jos X ei enää voi käyttää kivunlievitykseen lääkekannabista, kyse ei valtiosihteerin mukaan ole lääketieteellisestä hätätilanteesta. X voi matkustaa tietyn edellytyksin. X ei siten myöskään voi saada lääketieteellisistä syistä Vw:n 64 §:n perusteella lykkäystä maasta poistumiseen.

Tiivistelmä ennakkoratkaisupyyntöön perusteluista

- 9 Pääasia koskee sitä, onko hakijalle myönnettävä hänen terveydentilansa vuoksi oleskelulupa tai lykkäystä maasta poistumiseen ja mitä terveysvaikutuksia hänelle aiheutuu, jos hänen hoitonsa keskeytyy, koska hänen on täytettävä velvoitteensa poistua maasta.
- 10 Vw:n 64 §:ssä ja Vc:n A3/7 kohdassa määritellään perusteet, joiden nojalla voidaan arvioida, voiko ulkomaalainen saada vakavien terveysongelmien vuoksi lykkäystä velvoitteeseen poistua maasta ja näin ollen oikeuden lailliseen oleskeluun. Valtiosihteeri voi myöntää maasta poistumiseen lykkäystä Vw:n 64 §:n perusteella, jos ulkomaalainen ei lääketieteellisistä syistä pysty matkustamaan tai jos lääketieteellisten syiden perusteella on olemassa todellinen vaara, että Euroopan ihmisoikeussopimuksen 3 artiklaa rikotaan. Näiden arviointiperusteiden mukaan todellinen vaara, että Euroopan ihmisoikeussopimuksen 3 artiklaa rikotaan, on olemassa vain, jos BMA:n¹ lausunnosta ilmenee, että hoidotta jääminen johtaisi mitä todennäköisimmin lääketieteelliseen hätätilanteeseen, eikä ulkomaalaisen tarvitsemaa hoitoa ole alkuperämaassa saatavilla tai käytettävissä.

¹ BMA (Bureau Medische Advisering, lääketieteellinen asiantuntijaelin) on turvallisuus- ja oikeusministeriön alainen yksikkö, joka antaa toimeksiantajalleen, Immigratie- en Naturalisatiedienstille (maahanmuutto- ja kansalaisuusvirasto, IND), pyynnöstä lausunnon ulkomaalaisen terveydentilaan liittyvistä tekijöistä, jotka liittyvät vuoden 2000 ulkomaalaislain perusteella tehtävään päätökseen.

- 11 Lääketieteellisellä hätätilalla tarkoitetaan tilannetta, jossa nykyisen lääketieteellisen tietämyksen perusteella on selvää, että hoidotta jääminen johtaa kolmen kuukauden kuluessa kuolemaan, työkyvyttömyyteen tai muunlaiseen vakavaan psyykkiseen tai fyysiseen haittaan. Kansallisessa oikeuskäytännössä katsotaan Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomioiden perusteella, että Euroopan ihmisoikeussopimuksen 3 artiklaa saatetaan rikkoa, jos vakavasti sairas ulkomaalainen altistuu maastapoistamisen yhteydessä todelliselle vaaralle, että hänen terveytensä heikkenee vakavasti, nopeasti ja peruuttamattomasti, mikä johtaa voimakkaisiin kärsimyksiin tai elinajanodotteen merkittävään lyhenemiseen sen vuoksi, että asianmukaista hoitoa ei ole alkuperämaassa saatavilla tai käytettävissä.
- 12 X perusteli väitettään, jonka mukaan hänen terveysongelmiensa on johdettava maasta poistumisen lykkäämiseen, muun muassa lääkäriensä kirjeillä. Näistä kirjeistä ilmenee, että hänellä on vaikeita kipuja, jotka kannabishoidolla pysyvät juuri ja juuri siedettävänä, ja että vaihtoehtoiselle kipulääkitykselle on vasta-aihe.
- 13 Valtiosihteerä pyysi tämän johdosta BMA:lta lausuntoa. BMA totesi lausunnossaan muun muassa, että kannabiksen tehoa lääkkeenä ei ole näytetty toteen, kannabis ei siten ole lääke eikä näin ollen ole mahdollista todeta, mitä tapahtuu, jos kyseistä ainetta ei enää voida käyttää siksi, että sitä ei ole Venäjällä saatavana kipulääkkeenä. Koska kannabiksen tehoa lääkkeenä ei ole näytetty toteen, ei voida väittää, että kannabiksen käyttö estää lyhyellä aikavälillä syntyvän lääketieteellisen hätätilan. Lisäksi kannabikselle on BMA:n mukaan riittävästi vaihtoehtoja, joista voidaan lääketieteellisin perustein valita sopiva.
- 14 On kiistatonta, että lääkekannabiksella toteutettavaa hoitoa tai sopivia vaihtoehtoisia kipuhoidoja ei ole X:n saatavilla hänen alkuperämaassaan. Tämä merkitsee sitä, että kivunlievityksen osalta X:n hoito keskeytyy, jos hänelle ei myönnetä lykkäystä maasta poistumiseen. Seuraavaksi on selvitettävä, mitä terveydellisiä seurauksia lääkekannabishoidon keskeyttämisellä on. Rechtbank päättelee hoitavien lääkäreiden antamien tietojen perusteella, että taudinkuva pysyy muuttumattomana, vaikka kivunlievitys lakkaa.
- 15 Ennen kuin rechtbank nimittää lääketieteellisen asiantuntijan saadakseen arvion siitä, mitä terveydellisiä seurauksia on odotettavissa ja millä aikavälillä ne ilmenevät, jos kannabishoito keskeytetään, on tarpeen pyytää unionin tuomioistuimelta tulkintaa sen suojan ulottuvuudesta, joka perusoikeuskirjan 1, 4 ja 19 artiklassa annetaan vakavasti sairaille ulkomaalaisille. Niin kauan kuin rechtbankille ei ole selvää, voiko kärsimysten lisääntyminen sinänsä olla esteenä maastapoistamiselle, missä ajassa kärsimysten lisääntymisen ilmevä, jotta se olisi esteenä maastapoistamiselle, ja onko kipujen lisääntymisestä mahdollisesti johtuvat psyykkiset vaikutukset otettava huomioon arvioitaessa, onko olemassa lääketieteellisen hätätilanteen vaara, jos X täyttää velvoitteensa poistua maasta, ei nimittäin ole mielekästä pyytää lausuntoa asiantuntijalta.
- 16 Perusoikeuskirjan 52 artiklan 3 kohdassa määrätään, että siltä osin kuin perusoikeuskirjan oikeudet vastaavat Euroopan ihmisoikeussopimuksessa taattuina

oikeuksia, niiden merkitys ja ulottuvuus ovat samat kuin mainitussa yleissopimuksessa. Perusoikeuskirjan selityksistä ilmenee, että sen 1 artikla on kaikkien perusoikeuksien perusta, perusoikeuskirjan 4 artikla vastaa Euroopan ihmisoikeussopimuksen 3 artiklaa, perusoikeuskirjan 7 artikla vastaa Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklaa ja perusoikeuskirjan 19 artiklan 2 kohdassa otetaan huomioon Euroopan ihmisoikeussopimuksen 3 artiklaa koskeva Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytäntö.

Ensimmäinen kysymys

- 17 Rechtbankin tiedossa ei ole, että unionin tuomioistuin olisi oikeuskäytännössään tulkinnut perusoikeuskirjan 19 artiklan 2 kohtaa luettuna yhdessä perusoikeuskirjan 1 artiklan ja 4 artiklan kanssa sen arvioimiseksi, voiko kyse olla maastapoistamisen lääketieteellisistä esteistä, mikäli taudinkuva ei pahene, jos hoitoa ei ole alkuperämaassa käytettävissä, mutta kivut lisääntyvät huomattavasti. Rechtbank pyytää tarkempaa tulkintaa suojasta, jonka vakavasti sairas ulkomaalainen voi saada näiden määräysten perusteella.
- 18 Rechtbankin mukaan myös kivunlievityksen lakkauttamisesta johtuva kärsimysten huomattava voimistuminen, ilman että syynä olisi ”a serious, rapid and irreversible decline in his or her state of health” (Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 13.12.2016, Paposhvili v. Belgia, CE:ECHR:2016:1213JUD00417381, 183 kohta), X:n tapauksessa siis polysytomia veran taudinkuvan paheneminen, on sisällytettävä siihen suojaan, jonka perusoikeuskirja antaa vakavasti sairaalle ulkomaalaiselle.

Toinen kysymys

- 19 Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van Staten (ylimmän hallintotuomioistuimen hallintolainkäyttöasioiden jaosto, jäljempänä ABRvS) vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan on arvioitaessa, johtaako hoidon lakkauttaminen lääketieteelliseen hätätilanteeseen, otettava huomioon vain ne terveydelliset seuraukset, jotka ilmenevät kolmen kuukauden kuluessa hoidon lopettamisesta. ABRvS:n mukaan tämä peruste vastaa tuomion Paposhvili 183 kohdassa vahvistettua terveydentilan nopeaan heikkenemiseen liittyvää vaatimusta. ABRvS ei kuitenkaan ole milloinkaan perustellut, miksi tälle on asetettu määräaika ja miksi täksi määräajaksi on vahvistettu kolme kuukautta. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin ei vahvistanut edellä mainitussa tuomiossa Paposhvili nimenomaisesti määräaika, vaan se katsoi, että ”the impact of removal on the person concerned must be assessed by comparing his or her stage of health prior to removal and how it would evolve after transfer to the receiving State” (88 kohta), mikä viittaa pelkästään terveydentilan muuttumiseen hoidon keskeytyessä.
- 20 Rechtbank pyrki siis selvittämään, onko kiinteä määräaika, jonka kuluessa hoidon keskeyttämisen seurausten on ilmeistä, yhteensopiva unionin oikeuden kanssa ja voivatko jäsenvaltiot sairauden ja hoidon luonteesta riippumatta vahvistaa

ajanjakson, jonka kuluessa terveydellisten seurausten ilmeittävä, jotta maasta poistumisen lykkääminen ja siten ulkomaalaisen laillinen oleskelu on sallittava.

Kolmas kysymys

- 21 Kansallisessa oikeuskäytännössä maastapoistamisen terveydellisiä seurauksia arvioidaan vain tutkimalla, millä edellytyksillä matkustaminen on mahdollista. Kysymystä siitä, onko pelkällä siirtämisellä tai maastapoistamisella terveydellisiä vaikutuksia, ei kansallisen lainsäädännön, toimintalinjojen ja ABRvS:n vakiintuneen oikeuskäytännön perusteella oteta huomioon arvioitaessa, onko maastapoistaminen ristiriidassa perusoikeuskirjan tai Euroopan ihmisoikeussopimuksen kanssa.
- 22 Euroopan ihmisoikeustuomioistuin katsoi kuitenkin edellä mainitun tuomion Paposhvili 188 kohdassa, että henkilön maastapoistamisen seurauksia on arvioitava vertaamalla hänen maastapoistamista edeltänyttä terveydentilaansa siihen, miten tämä tila muuttuisi maastapoistamisen jälkeen. Tämä näyttää viittaavan siihen, että siirtämisen kaikki terveydelliset vaikutukset on otettava huomioon tutkittaessa, synnyttääkö maastapoistaminen lääketieteellisen hätätilanteen, eikä voida rajoittaa arvioimaan, voidaanko terveydellisiä seurauksia rajoittaa asettamalla matkalle edellytyksiä.
- 23 Unionin tuomioistuin totesi 16.2.2017 antamassaan tuomiossa C. K. ym., C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, Dublin-menettelyn perusteella tehtävän siirron yhteydessä, että viranomaiset eivät saa tyytyä tarkastelemaan asianomaisen jäsenvaltiosta toiseen tapahtuvan fyysisen siirron seurauksia, vaan niiden on otettava huomioon kaikki siirrosta johtuvat merkittävät ja korjaamattomat seuraukset (76 kohta). Nyt käsiteltävässä asiassa on kyse paluusta alkuperämaahan eikä siirtämisestä toiseen jäsenvaltioon, mutta rechtbank ei näe, miksi pelkän siirron terveydelliset seuraukset olisi tässä tapauksessa jätettävä huomiotta arvioitaessa sitä, voidaanko erittäin vakavista terveysongelmista kärsivältä ulkomaalaiselta evätä oleskeluoikeus.
- 24 ABRvS on kuitenkin tulkinnut tuomiota C. K. ym. siten, että tätä seikkaa ei oteta arvioinnissa huomioon. Rechtbank tiedustelee unionin tuomioistuimelta, onko tämä kansallinen arviointisäännöstö perusoikeuskirjan 4 artiklan mukainen.

Neljäs kysymys

- 25 Nyt käsiteltävä menettely koskee myös sitä, voivatko ulkomaalaisen terveydentila ja hoidon saaminen jäsenvaltiossa olla, kuten X väittää, perusoikeuskirjan 7 artiklassa ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklassa tarkoitettua suojattavaa yksityiselämää.
- 26 Euroopan ihmisoikeustuomioistuin katsoi 6.5.2001 antamassaan tuomiossa Bensaid v. Yhdistynyt kuningaskunta (CE:ECHR:2001:0206JUD004459998), ettei ollut poissuljettua, että tilannetta, joka ei ylitä Euroopan

ihmisoikeussopimuksen 3 artiklassa määrättyä kynnystä, voitaisiin kuitenkin pitää Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklan rikkomisena, jos oleskelua ei (enää) sallita. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on tältä osin katsonut, että yksityiselämän käsitettä ei ole määritelty tyhjentävästi ja että psyykkistä terveyttä on myös pidettävä Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklassa tarkoitetun yksityiselämän olennaisena osana.

- 27 ABRvS:stä poiketen rechtbank katsoo, että tuomiosta Paposhvili seuraa, että myös Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklalla on merkitystä arvioitaessa, ovatko lääketieteelliset syyt esteenä maastapoistamiselle. Turvapaikkamenettelyssä on lisäksi tutkittava viran puolesta, onko ulkomaalaisella Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklan nojalla oikeus tavanomaiseen oleskelulupaun, jos hänellä ei ole oikeutta pakolaisasemaan tai toissijaiseen suojeluun. Rechtbank pyytää siksi tarkempaa tulkintaa siitä, onko viranomaisten otettava lääketieteelliset olosuhteet yksityiselämään liittyvänä näkökohtana huomioon tutkiessaan, onko ulkomaalaisella, joka haluaa saada oleskeluoikeuden vakavien terveysongelmiensa ja jäsenvaltiossa annettavan hoidon vuoksi, Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklan perusteella oleskeluoikeus ja onko viranomaisten otettava nämä lääketieteelliset olosuhteet yksityiselämään liittyvänä näkökohtana huomioon menettelyssä, jossa ulkomaalainen hakee lykkäystä maasta poistumiseen.
- 28 Ulkomaalaisen kannalta neljänteen ennakkoratkaisukysymykseen annettava vastaus on tärkeä, koska yksityiselämän perusteella myönnetty oleskelulupa antaa oikeudellisesti vahvemman oleskeluoikeuden kuin Vw:n 64 §:n perusteella myönnetty lykkäys maasta poistumiseen.

Vastausehdotus

- 29 Ennakkoratkaisua pyytävä tuomioistuin ehdottaa, että unionin tuomioistuin vastaa esitettyihin ennakkoratkaisukysymyksiin seuraavasti:

I Kun otetaan huomioon perusoikeuskirjan 19 artiklan 2 kohta luettuna yhdessä perusoikeuskirjan 1 artiklan, perusoikeuskirjan 4 artiklan ja palauttamisdirektiivin kanssa, jäsenvaltioiden on otettava huomioon kaikki terveydelliset seuraukset, joita vakavasti sairaalle ulkomaalaiselle aiheutuu jäsenvaltiossa annettavan hoidon lopettamisesta, vaikka taudinkuva sinänsä säilyisi muuttumattomana, kun arvioidaan, onko kyse senkaltaisista lääketieteellisistä esteistä, että vakavasti sairaalla ulkomaalaisella ei ole poistumisvelvoitetta. Poistumisvelvoitetta on tarvittaessa lykättävä tai poistumisvelvoitteen (väliaikainen) noudattamatta jättäminen on sallittava ja asianomaisen on siten saatava oikeus lailliseen oleskeluun.

II Kun otetaan huomioon perusoikeuskirjan 19 artiklan 2 kohta luettuna yhdessä perusoikeuskirjan 1 artiklan, perusoikeuskirjan 4 artiklan ja palauttamisdirektiivin kanssa, jäsenvaltioiden on arvioidessaan, onko maastapoistamiselle lääketieteellisiä esteitä, aina arvioitava käsiteltävän asian

konkreettiset olosuhteet, missä yhteydessä on perusoikeuskirjan 4 artiklan ehdottoman luonteen vastaista määrätä, että yleisen määräajan jälkeen ilmenevät terveydelliset seuraukset voidaan jättää huomiotta.

III Kun otetaan huomioon perusoikeuskirjan 19 artiklan 2 kohta luettuna yhdessä perusoikeuskirjan 1 artiklan, perusoikeuskirjan 4 artiklan ja palauttamisdirektiivin kanssa, jäsenvaltioiden on otettava huomioon kaikki tosiasiallisesta maastapoistamisesta aiheutuvat terveydelliset seuraukset arvioidessaan, onko olemassa lääketieteellisestä hätätilanteen vaara, ja sallittava erittäin vakavasti sairaan ulkomaalaisen olla lääketieteellisten esteiden vuoksi (väliaikaisesti) täyttämättä maastapoistumisvelvoitetta ja siten oleskella laillisesti kyseisessä jäsenvaltiossa.

IV Kun otetaan huomioon perusoikeuskirjan 19 artiklan 2 kohta luettuna yhdessä perusoikeuskirjan 1 artiklan, perusoikeuskirjan 4 artiklan, perusoikeuskirjan 7 artiklan ja palauttamisdirektiivin kanssa, jäsenvaltiot eivät voi säätää, että perusoikeuskirjan 7 artiklassa tarkoitettua yksityis- ja perhe-elämää ei ole koskaan otettava huomioon arvioitaessa, onko maastapoistamiselle lääketieteellisiä esteitä. Jos vakavasti sairas ulkomaalainen hakee oleskelunsa sallimista eikä pelkästään yksityiselämän perusteella myönnettävää lykkäystä maasta poistumiseen ja perustelee tätä terveysongelmillaan ja lääkärinhoidolla, viranomaisten on arvioitava, onko hänelle myönnettävä perusoikeuskirjan 7 artiklan ja Euroopan ihmisoikeussopimuksen 8 artiklan perusteella oleskelulupa.”